

מכון בן צבי לחקר קהילות ישראל במזרח ומרכז משגב ירושלים לחקר יהדות ספרד והמזרח

באוניברסיטה העברית בירושלים

קול קורא לסדנת חוקרים בנושא

הספר והספרייה בקרב יהודי ארצות האסלאם

שתתקיים במכון בן-צבי (ירושלים), בתאריך 14-15 בספטמבר 2025

אנו מזמינים חוקרים וחוקרות להגיש הצעות להרצאות לסדנת חוקרים שתעסוק בנושא הספר והספרייה בקהילות היהודיות בארצות האסלאם ובתפוצותיהן. הכנס יעסוק בכתבי יד ודפוסים מימי הביניים ועד לעת החדשה. בסדנה נדון בקהילות היהודיות בארצות האסלאם, באסיה, באתיופיה, ובכל תפוצות הספרדים בעולם.

בסדנה יידונו סוגיות הקשורות לספרים שחוברו, הועתקו, נצרכו, נדפסו והופצו בקרב יהודי קהילות אלה תוך התייחסות להיבטים התרבותיים, החברתיים, הכלכליים והטכנולוגיים בהיסטוריה של הספר; ספרים כחפצים, דפים בודדים, הפצה ושימור של טקסטים בכתבי יד ובדפוס, וההשלכות של השימוש בטכנולוגיית הדפוס; כותבים, מביאים לדפוס ומדפיסים; אוריינות וקהלי הקוראים; השפעת ספרים על עיצוב זהויות תרבותיות ופוליטיות; תנועת ספרים וספריות; וכן ספרים וספריות בעתות משבר ומעבר, בכלל זה בהגירה של יהודים מקהילות אלה לישראל במאה האחרונה. דיון מיוחד יוקדש גם לספריות שהתקיימו בבעלות של יחידים, מוסדות וקהילות, תוך התייחסות לאינוונטר, לתכנים, למשמעות האינטלקטואלית והסימבולית של החזקת אוספים, ולפירוקם של אוספי ספרים.

הסדנה תהיה פתוחה לחוקרים המשתתפים בה בלבד, במטרה לאפשר דיונים מעמיקים, כל חוקר יתבקש לשלוח מראש מקור או טקסט שיעמוד במרכז הרצאתו. כפועל יוצא מהסדנה אנו מתעתדים להוציא לאור קובץ מאמרים/גיליון מיוחד בכתב עת.

אנו מזמינים חוקרות וחוקרים להגיש הצעות להרצאות או מושבים בעברית או באנגלית, בצירוף קורות חיים.

יש לשלוח את ההצעות עד לתאריך 15 ביוני 2025 באמצעות הטופס בקישור הבא:

<https://forms.gle/FSY18awEcTCM6VwM7>

חברי הוועדה האקדמית של הסדנה: פרופ' מרים פרנקל, פרופ' ירון בן נאה, פרופ' אבריאל בר לבב, ד"ר יעקב צ' מאיר, ד"ר דוד גדג'. להתייעצות ניתן לפנות לד"ר דוד גדג' במייל:

david.guedj@mail.huji.ac.il

The Ben-Zvi Institute for the Study of Jewish Communities in the East
and the Misgav Yerushalayim Center for the Study of Sephardic and Oriental Jewry
at the Hebrew University of Jerusalem

Call for Papers for a workshop

The Book and the Library among the Jews of Islamic Lands

The Ben-Zvi Institute

Jerusalem, September 14–15, 2025

We invite researchers to submit proposals for presentations at a workshop which will focus on the topic of the book and the library in Jewish communities in Islamic lands and in their diasporas. The workshop will address manuscripts and printed works from the Middle Ages until the modern era. The workshop will address these topics among Jewish communities throughout the Islamicate world, Asia, Ethiopia, and Sephardic diasporas all over the world.

The workshop will address issues related to books that were authored, copied, read, printed and proliferated among Jews in these communities, examining cultural, social, economic and technological aspects of the history of the book. Topics include books as objects; broadsheets; the distribution and preservation of texts in manuscript and in print, and the ramifications of the use of print technology; authors, publishers, and printers; literacy and readership, and the influence of books on shaping cultural and political identities; books and libraries during crisis and migration periods, including the immigration of Jews from these lands in the 20th century. A special discussion will be dedicated to libraries owned by individuals, institutions, and communities, with an emphasis on inventories, content, the intellectual and symbolic significance of collections, and the dismantling of book collections.

The workshop will be open exclusively to scholars whose proposals have been accepted, with the aim of enabling in-depth discussions. Each scholar will be required to submit a source or text central to their presentation in advance. We intend to

publish the workshop's proceedings as articles either in a dedicated publication or as a special issue in an academic journal.

We invite submissions for presentations or panels in Hebrew or English. Proposals must be submitted by June 15, 2025 [here](#).

Academic Committee Members:

Prof. Miriam Frenkel, Prof. Yaron Ben-Naeh, Prof. Avriel Bar-Levav, Dr. Yaacov Z. Meir, Dr. David Guedj

For further information, please contact Dr. David Guedj at:

david.guedj@mail.huji.ac.il

